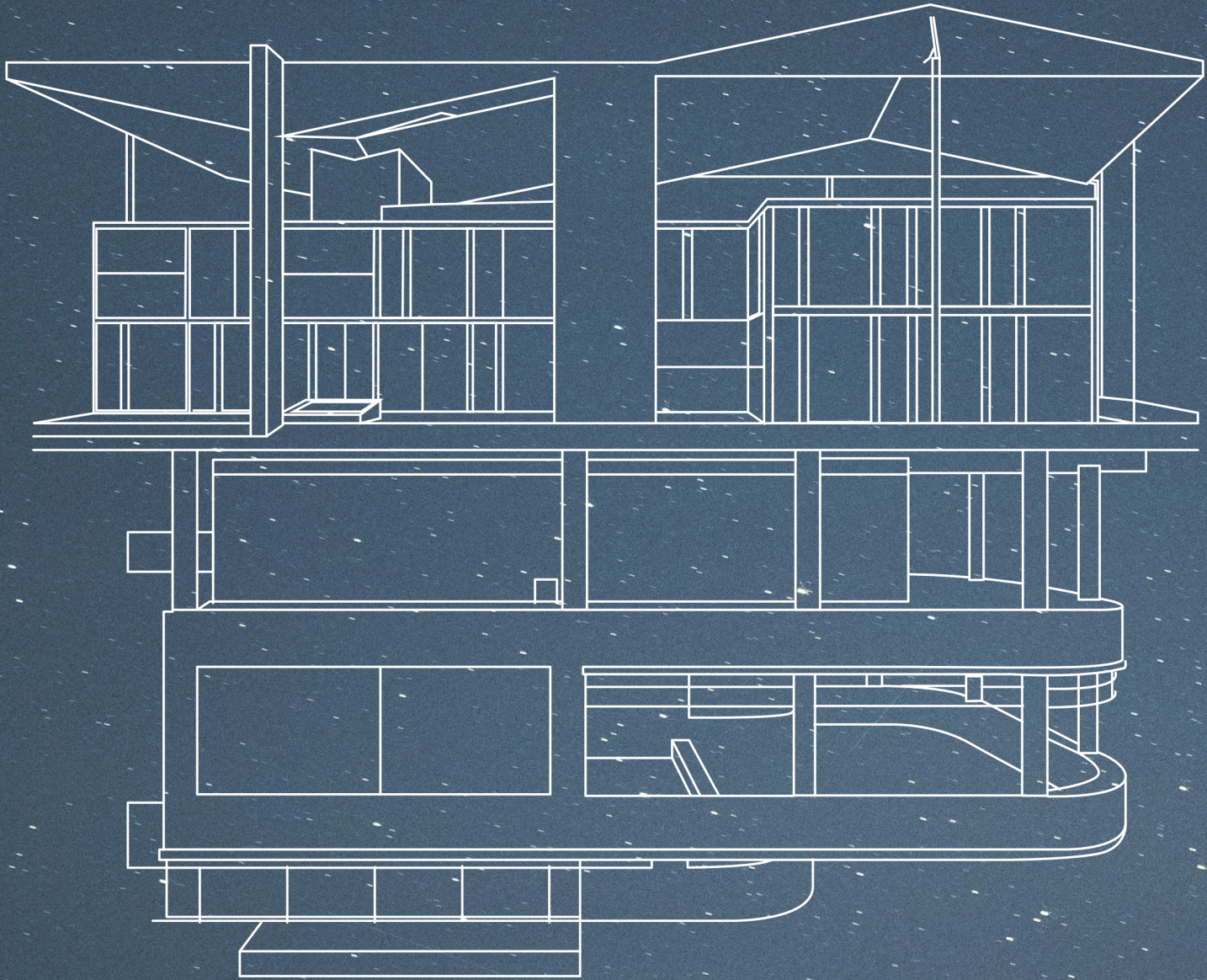

ARTISBUSINESS

2026. ÁPRILIS | 37. LAPSZÁM

FÓKUSZBAN:
SVÁJC

VANESSA VON RICHTER

AHOL A MŰVÉSZET TALÁLKOZIK A JÓLLÉTTel

SZERZŐ: TÓTH LÁSZLÓ | FOTÓ: THIERRY DANA

Az Anouk Alapítvány hidat képez a művészet és az egészség között. A világ több országában futó projektjeik révén olyan képzőművészeti alkotások kerülnek az egészségügyi intézmények falaira, amelyekben örömeiket lelik a betegek. Az alapítvány igazgatója, Vanessa von Richter hisz a pozitív környezet erejében, vallja: segítheti a betegek gyógyulását is. Így véli magyar művészüket, Koleszár Kata is, aki szerint a művészet csökkenti a stresszt, tompítja a „kórházerzetet”, eltereli a figyelmet a feszültségről, és megnyugtatja a betegeket egy terhelt helyzetben.

Vanessa, kérem, meséljen az Anouk Alapítványról!

Vanessa von Richter: Amikor az emberek megkérnek, hogy írjam le, mivel foglalkozunk, gyakran mondom azt, hogy reményt sugárzó tereket hozunk létre. A 2008-ban Genfben létrehozott alapítvány abból a meggyőződésből született, hogy a környezet befolyásolja, hogyan érezzük magunkat, miként birkózunk meg a nehézségekkel, a betegségekkel. A kórházak, a pszichiátriai osztályok, az idősoththonok és a menekülttáborok olyan helyek, ahol az emberek sebezhetőek. Hiszem, hogy mind azok, akik ellátásra szorulnak, mind az intézmények dolgozói többet érdemelnek annál, mint hogy a falak csupán funkcionális szerepet töltsenek be.

Tudományos kutatások, például pszichológia tanulmányok megerősítik, hogy a vizuális közeg is hatással van az életünkre. Ha a betegek természetes környezettel, harmonikus színekkel és

kellemes vizuális ingerekkel találkozhatnak az egészségügyi intézményekben, az csökkentheti a stresszt, javíthatja az általános jóllétet. A falfestmények tompíthatják az orvosi beavatkozások előtti félelemérzetet, segíthetnek eligazodni a rideg és kaotikus kórházi folyosókon, növelhetik a biztonságérzetet. A művészet nem helyettesíti az orvostudományt, de támogatja a törekvéseit.

Az Anouk Alapítvány azért jött létre, hogy hidat teremtsen a művészet és a jóllét között. Ez a híd nem metaforikus; gondosan megtervezett, nagy méretű terápiás falfestmények segítségével épül, amely képeket a betegekkel és családjaikkal, valamint az orvosi csapattal együttműködésben fejlesztünk. A kezdetektől fogva meghallgatjuk a betegek igényeit: miről álmodik egy onkológiai kezelés alatt álló gyermek; milyen tájak hoznak nyugalmat a demenciában szenvedő idős lakóknak; milyen szimbólumokra rezonálnak a fiatal menekültek,

akik újjáépítik életüket; hogyan válhatnak a falfestményeink a személyzet eszközévé a gyógyításban? Az ezekre a kérdésekre adott válaszok alakítják a koncepcióinkat, majd a profi művészek hozzákezdenek az alkotáshoz.

Milyen értékek mentén szerveződik az alapítvány?

V.v.R.: Munkánkat három alapérték vezérli: az empátia, a kreativitás és a jóllét. Odafigyelünk a betegekre, átérezzük a félelmeiket, a reményeiket – a mindennapi valóságukat. A kreativitás az a motor, amely képes ezeket az érzelmi hangokat a jóllétet elősegítő vizuális világokká alakítani.

Milyen eredményeket értek el az alapítás óta eltelt időben?

V.v.R.: 2008 óta háromszáz projektet valósítottunk meg több mint százötven kórházban és más egészségügyi intézményben, összesen tizenhét országban, köztük Magyarországon is. Naponta több ezer beteg és szakember találkozik a falfestményeinkkel. Ami egy kis genfi kezdeményezésként indult, mára a művészeti terápia nemzetközileg elismert modelljévé nőtte ki magát.

Miből fedezik az alapítvány működését?

V.v.R.: Finanszírozásunkat magánadományok, emberbarát szervezetek, vállalatok és intézményekkel kötött megállapodások biztosítják. Például a magyarországi projektjeink költségeit az Omorovicza bőrápolási márka, a Svájci Fejlesztési Ügynökség, a Mosolygó Kórház Alapítvány és magánadományozók állták. Nonprofit szervezetként átláthatóan működünk. Minden projektet egymástól függetlenül finanszírozunk, gondosan kezeljük a forrásokat, és a támogatók követhetik az eredményeinket.

Mi ad erőt a munkájához?

V.v.R.: Az a pillanat, amikor egy kemoterápiás kezelés alatt álló gyermek megérint egy festett delfint, és mosolyog. Az a pillanat, amikor egy nővér azt mondja nekünk, hogy a művészeink alkotása révén világosabbnak, nyugodtabbnak és emberibbnek tűnik a munkahelye. Az a pillanat, amikor az idős lakók felismerik a helyi tájakat, és elkezdik egymással megosztani az emlékeiket. Ezek a találkozások mélyen megindítóak. Emlékeztetnek minket arra, hogy a művészet nem luxus, hanem az emberi gondoskodás része.

KOLESZÁR KATA
FOTÓ: THIERRY DANA

Mikor érezte először azt, hogy a művészetével nemcsak gyönyörködtethet, de az emberek egészségére is hatással lehet?

Koleszár Kata: Anyai ágon többen dolgoztak az egészségügyben, ezért gyerekként sok időt töltöttem kórházakban akkor is, amikor nem voltam beteg. Láttam, hogy a nők gyakran díszítették a hosszabb ideig bent fekvő betegek szobáit, és már akkor éreztem, hogy ez több mint dekoráció.

Egy színes fal, egy behozott szobanővény vagy origamik a falon nemcsak a gondoskodás jelei voltak, hanem a jobb közérzet támogatásának eszközei is.

Az Anouk Alapítvány művészcsapatához való csatlakozáshoz másfél éves, nagyon speciális képzés szükséges. Hogyan került kapcsolatba az alapítvánnyal?

K.K.: Negyedéves voltam a Képzőművészeti Egyetem festő szakán, amikor egy barátnőm szólt, hogy lehet jelent-

kezni egy budapesti kórházfestős projektre. Akkor még csak annyit tudtam, hogy külföldi művészekkel közös munkáról van szó. A budapesti projekt után, a diplomám megszerzésekor Vanessa von Richtertől kaptam egy e-mailt, hogy dolgoznék-e velük a jövőben. Azonnal igent mondtam.

Az első munkám Torinóban, egy sürgősségi osztályon volt. Egy-egy projekt alatt tíz-tizenöt helyiséget festünk ki, sokszor a betegek jelenlétében. Az első egy-két év arról szól, hogy kiderüljön, bírja-e valaki ezt a tempót és tudja-e vállalni a felelősséget a munkájáért.

Hogyan javítják a terápiás falfestmények a betegek fizikai, mentális és érzelmi állapotát?

K.K.: Képzeljünk el egy ablaktalan, hosszú, neonfényrel megvilágított, fehér folyosót. Tele van fontos információkkal, kiírásokkal, de mi stresszesek vagyunk és aggódunk, akár betegként, akár hozzátartozóként érkezünk. Nem találjuk az osztályt, az emberek rohannak, a nővérek elfoglaltak. A túl steril, túl fehér tér csak erősíti a feszültséget.

A kórházakat elsősorban funkcionális szempontok szerint tervezik, nem pedig azért, hogy színekkel és képekkel nyugodt légkört teremtsenek. A terápiás falfestmények ezen változtatnak. A színeknek gyakorlati szerepük is van. Gyakran kérnek minket arra, hogy segítsük a tájékozódást. Ilyenkor különböző színblokkokkal dolgozunk, ami jelentősen megkönnyíti az eligazodást. Sokkal egyszerűbb azt mondani: „menjen a kék folyosóra, a rózsaszín ajtóhoz”, mint számokat keresni feszült, kiszolgáltatott állapotban.

Nyugaton sok kórházban láttam, hogy az intézmények tele vannak műalkotá-

sokkal. Már önmagában ez is rengeteget számít: belépve az ember kevésbé érzi azt, hogy egy kórházban van. A munkánk ezt az érzetet erősíti

Miként találják ki, hogy milyen alkotás kerül a falakra?

K.K.: Nem festünk játékos figurákat felnőttintézménybe, és ritka a természetes ábrázolás gyermekkórházban. Figyelünk a gyakorlati igényekre is. Volt például olyan projektünk, ahol egy röntgenvizsgálat menetét festettük fel játékosan a falra, hogy az orvos könnyebben elmagyarázhassa a kisgyermeknek, mi fog történni vele.

A munkájához hihetetlen empátiára és persze kreativitásra van szükség. Miből inspirálódik?

K.K.: Az Anouk Alapítványnál eltöltött évek, az utazások és a kórházakban, iskolákban, menekülttáborokban végzett munka erősen formálták a személyiséget. Végtelen, mély empátiára, rugalmasságra és alkalmazkodásra tanítottak. Nyitottá, elfogadóvá és talpraesetté váltam.

Sírtam és nevettem betegekkal, festettem gyerekekkel és felnőttekkel nagyon különböző körülmények között. Egy dolog azonban mindenhol állandó: a művészet ereje. A mai napig meghat, mennyire képes felvidítani az embereket egy falfestmény, különösen ott, ahol a legnagyobb szükség van rá.

2014 óta működik együtt az Anouk Alapítvánnyal. Negyvenhat közös projektjük volt. Kérem, idézzon fel egyet, és meséljen róla!

K.K.: Ennyi év után inkább kedvenc pillanataim vannak. Az olaszországi munkák mindig közel álltak hozzám: minél délebbre megyünk, annál színesebb, vidámabb világot kérnek, míg északon inkább pasztellesebb, harmonikusabb felületeket. Ezeket a kulturális különbségeket nagyon szeretem.

Közel álltak hozzám a bukaresti és kolozsvári projektek is. Svájci munkákból van a legtöbb, mégis mind más, ott már sok helyen ismernek minket, ami külön bizalmat jelent.

Ha egyet kellene kiemelnem, talán a glasgow-i projektek valamelyikét mondanám. Az a kedvesség és csapatmunka, ami fogadott, máig meghatározó élmény. Többször ott ünnepeltem a születésnapomat is, távol a családomtól, és mindig figyeltek rám, hogy ne érezem magam egyedül.

CAPPI (CENTRE AMBULATOIRE DE PSYCHIATRIE ET PSYCHOTHÉRAPIE INTÉGRÉE) JONCTION GENÈVE
FOTÓ: ANOUK FOUNDATION

English Translation

Art is Business article “AHOL A MŰVÉSZET TALÁLKOZIK A JÓLLÉTTTEL”

WHERE ART MEETS WELL-BEING

AUTHOR: LÁSZLÓ TÓTH | PHOTO: THIERRY DANA

The Anouk Foundation is a bridge between art and health. Through their projects in several countries around the world, works of art are placed on the walls of healthcare institutions bringing to patients. The Foundation’s director, Vanessa von Richter, believes in the power of a positive environment, and highlights how it can also support patients’ healing. This is also the opinion of their Hungarian artist, Kata Koleszár, who believes that art reduces stress, dulls the hospital feeling, "distracts attention from tension and calms patients in a stressful situation."

Vanessa, please tell us about the Anouk Foundation!

Vanessa von Richter: When people ask me to describe what we do, I often say that we create spaces that radiate hope. The Foundation, established in Geneva in 2008, was born from the belief that the environment influences how we feel, how we cope with difficulties and illnesses. Hospitals, psychiatric wards, nursing homes and refugee centres are places where people are vulnerable. I believe that both those who need care and the staff of these institutions deserve more than just walls that play a functional role.

Scientific research, such as psychological studies, confirms that the visual environment also has an impact on our lives. When patients encounter nature-inspired settings, harmonious colours and pleasant visual stimuli in healthcare facilities, it can reduce stress and improve overall well-being. Murals can reduce the fear of medical procedures, help people navigate through the cold and chaotic hospital corridors, and increase the sense of security. Art is not a substitute for medicine, but it supports its efforts.

The Anouk Foundation was created to build a bridge between art and well-being. This bridge is not metaphorical; it is built through carefully designed, large-scale therapeutic murals, images that are developed in collaboration with patients and their families, as well as medical teams. From the beginning, we listen to the needs of patients: what does a child undergoing oncology treatment dream about; what landscapes bring peace for elderly residents suffering from dementia; what symbols resonate with young refugees, who are rebuilding their lives, how can our murals become a tool for staff for staff in supporting patients' healing? The answers to these questions shape our concepts, after which professional artists set about creating the artwork.

What values is the Foundation organized around?

V.v.R.: Our work is guided by three core values: empathy, creativity and well-being. We listen to the patients, we seek to understand their fears, their hopes and their everyday reality. Creativity is the engine that can transform these emotional voices into visual worlds that promote well-being.

What results have been achieved since the Foundation’s establishment?

V.v.R.: Since 2008, we have implemented three hundred projects in more than 150 hospitals and other healthcare institutions, in total in 17 countries, including Hungary. Thousands of patients and professionals encounter our murals every day. What started as a small initiative in Geneva has now grown into an internationally recognized model of art therapy.

How does the Foundation operate?

V.v.R.: Our funding comes from private donations, agreements with philanthropic organizations, companies and institutions. For example, the costs of our projects in Hungary were covered by the Omorovicza skin care brand, the Swiss Development Agency, the Smiling Hospital Foundation and private donors. As a non-profit organization, we operate transparently. We finance each project independently, we manage our resources carefully, and our supporters can track our results.

What inspires your work?

V.v.R.: The moment when a child undergoing chemotherapy touches a painted dolphin and smiles. That moment when a nurse tells us that her workplace seems brighter, calmer and more human because of the work of our artists. The moment when elderly residents recognize local landscapes and begin to share their memories with each other. These encounters are deeply moving. They remind us that art is not a luxury, but part of human care.

When did you first feel that your art could not only delight people but also have an impact on their health?

Kata Koleszár: Several people on my mother’s side worked in healthcare, so as a child I spent a lot of time in hospitals even when I wasn’t sick. I saw that nurses often decorated the rooms of patients who were hospitalized for a long time, and even then, I felt that it was more than just decoration.

A colourful wall, an imported houseplant or origami on the wall were not only signs of care, but also tools to support better well-being.

Joining the Anouk Foundation’s artist team requires 1,5 years of special training. How did you come into contact with the Foundation?

K.K.: I was in my fourth year of studying painting at the University of Fine Arts when a friend of mine told me that I could apply for a hospital painting project in Budapest. All I knew at the time was that it would involve working with foreign artists. After the Budapest project, when I graduated, I received an email from Vanessa von Richter asking if I would work with them in the future. I immediately said yes.

My first job was in Turin, in an emergency department. During each project, we paint ten to fifteen rooms, often in the presence of patients. The first year or two is about finding out if someone can handle this pace and take responsibility for their work.

How do therapeutic murals improve the physical, mental and emotional state of patients?

K.K.: Imagine a long, windowless, white corridor lit by neon lights. It is full of important information and announcements, but we are stressed and worried, whether we arrive as patients or relatives. We can’t find the ward, people are running around, the nurses are busy. A space that is too sterile, too white only increases the tension.

Hospitals are designed primarily for functionality, not to create a calm atmosphere with colours and images. Therapeutic murals change this. Colours also have a practical role. We are often asked to help with orientation. In such cases, we work with different colour blocks, which makes orientation much easier. It is much easier to say: “Go to the blue corridor, to the pink door” than to look for numbers in a tense, vulnerable state.

In many hospitals in the West, I have seen that the institutions are full of art. This is a huge thing: when you enter, you hardly feel that you are in a hospital. Our work reinforces this feeling.

How do you decide what kind of art will be on the walls?

K.K.: We do not paint playful figures in adult institutions, and naturalistic depictions are rare in children's hospitals. We also pay attention to practical needs. For example, we had a project where we playfully painted an X-ray examination on the wall so that the doctor could more easily explain to the small child what is going to happen to him.

Your work requires incredible empathy and, of course, creativity. What inspires you?

K.K.: The years I spent at the Anouk Foundation, my travels and the work I carried out in hospitals, schools and refugee centres have strongly shaped my personality. They have taught me infinite, deep empathy, flexibility and adaptability. I have become open, accepting and resilient.

I have cried and laughed with patients, painted with children and adults in very different circumstances. However, one thing has always been constant: the power of art. To this day, I am moved by how much a mural can cheer people up, especially where it is needed the most.

You have been working with the Anouk Foundation since 2014 and have carried out 46 joint projects. Please could you mention one of them and tell us about it?

K.K.: After all these years, I'd say I have my favourite moments. The commissions in Italy have always been close to my heart: the further south we go, the more colourful, cheerful the world is, whilst in the north they tend to ask for pastel-coloured, harmonious surfaces. I really love these cultural differences.

I was also particularly attached to the projects in Bucharest and Cluj-Napoca. Most of our work is in Switzerland, yet each project is different; we’re already well known in many places there, which inspires a special sense of trust. If I had to highlight one, I would probably say one of the projects in Glasgow. The kindness and teamwork that I received is a defining experience to this day. I celebrated my birthday there several times, far from my family, and they always made sure I didn’t feel alone.